

0,85-0,9 m gylyje atidengti vyro griaučiai. Mirusysis palaidotas aukštiekninkas, kojos ištiestos, dešinė ranka sulenkta per alkūnę ir padėta ant krūtinės, kairės rankos padėtis neaiški. Galvūgalyje, kairėje kaukolės pusėje, smaigaliu į šiaurės vakarus gulėjo ietigalis, prie kairiojo šono vertikaliaje padėtyje (matyt, atremtas į karsto sienelę), stovėjo geležinis įmovinis kirvis, prie jo išilgai karsto gulėjo padėtas geležinis kovos peilis, įtviriamasis peiliukas, geležinė sagtelė, bei geležinių žąslių dalys. Krūtinės srityje, dešinėje pusėje, aptikta žalvarinė lankinė ilgakojė segė su pusrutulio formos buoželėmis įvijos galuose. Netoli jos rasta ir sunykusio žalvarinio įvijinio žiedo dalių. Kapą galima datuoti VI a.

Sprendžiant iš S. Mizgirio pasakojimo, kapinyne turėtų būti ir vélesnių kapų. Beje, Skrandėnai (Skrunden) minimi 1385 m. kryžiuočių kelių į Žemaitiją aprašyme.

Ignas Jablonskis

KALNO GRIKŠTŲ KAPINYNAS (KRETINGOS RAJ.)

Kalno Grikštų kapinynas yra Kretingos rajone, Minijos kairėje pusėje, upės slėnio pirmojoje terasoje, esančioje apie 5 m aukščiau už slėnio dugną. Paminklas yra apie 120 m į rytus nuo Minijos ir 200 m į pietus nuo Kartenalės upelio žiočių.

1988 m. pakartotinai žvalgydamas saugomą Kalno Grikštų priešistorinę gyvenvietę, žemės paviršiuje pastebėjau pavienių akmenų, dydžiu ir forma panašių į tuos, kurie buvo dedami apie m.e. pirmųjų amžių kapus. Kilo mintis, kad čia esama kapinyno.

1989 m. rugpjūčio mėn. antroje pusėje, padedant šeimai, spėjamojo kapinyno vietoje atkasėme 30 m² plotelį ir radome tarp akmenų vainikų 4 griautinius kapus.

Seniau kapinynas buvęs ariamas, todėl akmenų vainikai apgriauti. Išlikusios buvusių vainikų dalys rodo, čia buvus kapus.

Mirusieji laidoti nedeginti, ištirtieji kapai neturtin-gi įkapių (trijuose jų visai nerasta). Duobės kastos šiaurės-pietų ir šiaurės rytų-pietvakarių kryptimi, siekia nuo 0,7 m ilgi 1 m gylio.

Kape Nr. 3 galvą į pietus buvo palaidota pagy-venusi moteris. Laidojimo kryptį padėjo nustatyti tri-jų dantų emalės likučiai. Jos kaklą puošė šeši smul-kūs, šlifuoti, daugiausia statinaičių formos gintariniai karoliai ir pora smulkių žalvarinių įvijėlių. Galvos srityje, smaigaliu į rytus gulėjo 12 cm ilgio geležinis smeigtukas be kilpos. Už 10 cm į pietus nuo jo ras-tas dailaus darbo smiltainis verpstukas. Jis 4 cm skersmens ir 1,3 cm storio. Verpstuko viena pusė puošta 5 duobutėmis, darytomis vienodais atstumais nuo centro ir viena nuo kitos. Kapo duobės vakari-niame pakraštyje gulėjo sugniužęs lipdytas puodelis storomis sienelėmis. Jo aukštis buvęs apie 17 cm, o plotis petelių srityje - 18 cm.

Visuose kapuose, apie 0,5 m gylyje, rasti nedi-deli 2-3 cm storio degėsių ir pelenų sluoksneliai, kurių paskirtis nenustatyta.

0,35-0,40 m gylyje kai kuriuos kapus dengė iš Minijos upės vagos atodangų atneštas balto švaraus smėlio ištisinis sluoksnelis (6-8 cm storio). Šių dangų paskirtis nenustatyta.

Tyriėtame plote ant pirminio žemės paviršiaus bu-nuo apie pusės metro supiltinio grunto sluoksnis. Jo paskirtis nenustatyta.

Pagal negausias įkapes ir akmenų vainikų for-mas kapai datuojami VI a.